

Copyright 2017 Nederlands Dagblad B.V.
All Rights Reserved

25 maart 2017 zaterdag

SECTION: Geen; Blz. 8,9

LENGTH: 1439 woorden

HEADLINE: **Iedereen wil weer iets anders met de jarige Europese Unie**

BODY:

Brussel

Begin deze maand presenteerde voorzitter Jean-Claude Juncker van de Europese Commissie, het dagelijks bestuur van de EU, vijf scenario's voor een lonkende toekomst. De keuze is aan de lidstaten, vindt Juncker.

Een rondgang onder Nederlandse leden in het Europees Parlement leert dat bijna elk scenario zijn fans heeft. Er is zelfs nog een extra, zesde scenario denkbaar. 'Waarom is er zo weinig aandacht voor wat burgers willen?'

scenario 1: we gaan door op de huidige voet

In de wandelgangen heet dit scenario ook wel: doormodderen. De EU gaat door op de ingeslagen weg, reageert op crises en wordt niet actief versterkt, ook niet op deelterreinen.

Niemand wordt erg warm van deze optie. En dat is logisch, zeggen **Europarlementariërs**, want doormodderen leidde de afgelopen jaren juist tot de inspiratieloze sfeer waarin we nu zitten. 'Doormodderen bracht ons de Brexit, een etterende eurocrisis en een groeiende afkeer van Europa', vat Peter van Dalen (ChristenUnie) kernachtig samen.

scenario 2: concentratie op economische samenwerking

Deze optie leidt grotendeels terug naar de start van de Europese Economische Gemeenschap (EEG), waarvan de geboorteakte op 25 maart 1957 werd getekend.

VVD-**Europarlementariër** Hans van Baalen ziet de zogenoemde interne markt graag sterker en uitgebreider. 'Nu is die vooral gericht op het uitwisselen van goederen. Maar de EU is nog niet echt een dienstenmarkt, bijvoorbeeld. Over landsgrenzen heen energie inkopen moet ook mogelijk worden. En waarom kan ik geen hypotheek afsluiten bij een bank in het buitenland?'

Op de keper beschouwd vindt Van Baalen scenario 2 te beperkt. 'Er moet meer gebeuren. Ik zit bepaald niet te wachten op een federatief Europa, maar zaken als de vluchtelingen crisis en grensoverschrijdende milieuvervuiling vragen om betere afstemming. Als Brussel dit soort zaken efficiënter aanpakt, zal dat burgers bovendien overtuigen van het bestaansrecht van de EU.'

De VVD'er denkt overigens niet dat de toekomst in een van de door Juncker opgestelde vijf scenario's ligt besloten. 'De regeringsleiders van de EU hebben hun eigen prioriteiten en ik verwacht dat de Europese Raad (het overleg van de 28 en straks 27 regeringsleiders, red.) praktische keuzes maakt en de knoop doorhakt.'

scenario 3: landen die meer willen samenwerken, gaan hun eigen gang

Dit is de optie van verschillende snelheden: de EU gaat op de oude voet verder, maar lidstaten die op bepaalde terreinen intensiever willen optrekken - denk aan defensie en belastingpolitiek - doen dat.

Op verschillende vlakken, zoals de interne markt en onze veiligheid, is meer samenwerking nodig, vindt CDA-**Europarlementariër Lambert** van Nistelrooij.

Hij ergerde zich onlangs in een radiocolumn eraan dat 'steeds vaker' lidstaten bij een bepaald onderwerp niet meedoen, het nationale belang vooropstellen en zo belangrijke besluiten ophouden.

'Als landen geen vluchtelingen opvangen, dan moet dat gevolgen hebben, bijvoorbeeld voor de financiële steun uit Brussel.'

Lidstaten die wel in een kopgroep zitten, zullen onderling afspraken moeten maken over de invulling van een onderwerp. Het nadeel van uiteenlopende snelheden is dat de verschillen binnen de EU snel groter zullen worden,

realiseert Van Nistelrooij zich. 'Dit botst met de kernwaarde van de EU, dat gezamenlijke ontwikkeling en solidariteit hand in hand gaan.'

Het is echter de hoogste tijd om de huidige patstelling te doorbreken, vindt de CDA'er. Want Europa mag zich niet langer laten gijzelen door de nationalistische opstelling in bepaalde lidstaten. 'Europa moet komen tot een nieuwe dynamiek, die helder maakt waar het om draait. Het Europees Parlement heeft in februari deze visie onderschreven. We kunnen dit dus waarmaken, zonder een verdragswijziging met alle denkbare problemen en vertragingen.'

scenario 4: minder Europa, maar wel efficiënter

Eurocommissaris Frans Timmermans hamert er al langer op: Brussel moet zich minder bezighouden met wet- en regelgeving en alleen beleid maken over zaken 'die echt nodig zijn'.

Een trendbreuk, zegt Peter van Dalen over optie 4. 'Voor het eerst wordt de mogelijkheid geboden om te praten over minder Europa. Dit is een heel belangrijke ontwikkeling.'

De CU-**Europarlementariër** kiest voor minder, maar efficiënter.

Bij minder denkt hij aan zaken als Brussels geld voor fietspaden in Gelderland.

'Zoiets moet je nationaal regelen. De EU moet ook geen systeem ontwikkelen op grensoverschrijdende zorg, want slechts anderhalf procent van de zorg halen Europese burgers uit een ander land. Dit kunnen landen prima onderling regelen.'

Tegelijk wil Van Dalen dat de EU andere zaken beter aanpakt. 'De EU moet meer zeggenschap krijgen over asielzaken, migratie en milieu. Nu moeten we op deze terreinen altijd wachten op de traagste lidstaten.'

Dat werkt niet bij zoiets als grensoverschrijdende milieuvervuiling, vindt Van Dalen.

En ook niet bij migratie. 'Een eerlijke verdeling van vluchtelingen over de EU lukt maar niet; voor met name Oost-Europese landen is dit nauwelijks bespreekbaar. Dit moet echt beter, ook om echte vluchtelingen blijvend te kunnen opvangen.'

Van Dalen wil een zogenoemde Kompetenzkatalog in het leven roepen. 'Daarin leggen we vast wat de bevoegdheden van de EU worden.'

scenario 5: veel meer samen doen

Dit wordt door sceptici ook wel het model-Verhofstadt genoemd, naar de liberale Belgische politicus Guy Â-Verhofstadt: alle lidstaten van de EU integreren verder tot misschien wel een Verenigde Staten van Europa.

Hoewel dit het meest vergaande voorstel is, vindt D66-**Europarlementariër** Sophie in 't Veld 'meer samen doen' nog te vrijblijvend.

'Een slagvaardiger EU is noodzakelijk om onze manier van leven, welvaart, vrijheid en veiligheid te waarborgen. Sinds 1957 is de wereld enorm veranderd. We moeten daarom naar integratie, ook als dit betekent dat we nationale soevereiniteit inleveren.'

We zitten vast in stagnatie, verlamming en desintegratie, vindt Â In 't Veld, en dat wordt geïllustreerd door de vluchtelingen crisis. '28 regeringsleiders werden het niet eens over de aanpak van de Syrische vluchtelingen en toen hebben ze het uitbesteed aan de Turkse president Erdogan. Het resultaat is in humanitair opzicht desastreus; de oplossing bleek immoreel.'

Maar is verdere integratie nu juist niet datgene wat veel Europeanen afwijzen? In 't Veld: 'Integratie betekent niet dat Europa zich met alle details bemoeit of dat landen verdwijnen, maar wel dat zaken efficiënt worden gemanaged.'

En waar blijft dan de ruimte voor democratie? Een federaal Europa moet ook betekenen: meer inspraak voor burgers, stelt In 't Veld als voorwaarde.

'Via het stemhokje moeten burgers een volwaardig Europees Parlement kiezen en krijgen ze invloed op wie onze bestuurders en leiders worden. Een federaal Europa betekent dan: meer parlementaire democratie. Dan stoppen we dus met de EU zoals die nu is, een unie waarin een minderheid via het vetorecht meerderheden haar wil kan opleggen.'

bonusscenario: op de resetknop drukken

Dit laatste scenario bestaat niet in de plannen van Juncker en zijn Europese Commissie, maar wel in het hoofd van SP-parlementariër Dennis de Jong. 'Wij laten ons niet opsluiten in de vijf scenario's van de Europese Commissie. Neem scenario 2, alleen economische samenwerking. Dat heet de minst vergaande vorm van samenwerking te zijn, maar juist de economische politiek in de EU is omstreden. Want dan hebben we het over bikkelhard bezuinigen op sociale voorzieningen, over liberalisering en privatisering - dit heeft weinig te maken met een sociaal en solide beleid.'

De Jong wil dat het zestigjarig bestaan van het Verdrag van Rome het startsein wordt van een kritisch debat, waarin alles ter discussie wordt gesteld. 'En waarbij de wensen van de Europese burgers centraal staan. En die wensen zijn

echt anders dan wat in de Brusselse bubbel leeft.'

Maar Europeanen zijn over de koers van de EU toch niet eensluidend? 'Klopt. Maar als je burgers aan het woord laat, dan krijg je wel een realistisch beeld. Ik steek mijn hand ervoor in het vuur dat op straat mensen zeggen: kan het niet wat minder met de EU?'

Minder EU betekent niet dat mensen de Unie willen verlaten, gelooft de SP'er. 'Uit onderzoeken blijkt dat Europeanen in meerderheid in de EU willen blijven. Gelukkig maar. Een Nexit? Gezien de belangen van Nederland in de EU is uittreden spelen met vuur.'

De laatste voorbereidingen worden getroffen voor het zestigste verjaardagsfeest van de Europese Unie, vandaag in Rome. Vandaag zestig jaar geleden werd het Verdrag van Rome getekend, het begin van de Europese samenwerking.

GRAPHIC: De laatste voorbereidingen worden getroffen voor het zestigste verjaardagsfeest van de Europese Unie, vandaag in Rome. Vandaag zestig jaar geleden werd het Verdrag van Rome getekend, het begin van de Europese samenwerking.

LANGUAGE: DUTCH; NEDERLANDS

SUBJECT: European Union Institutions (93%); International Relations (69%)

LOAD-DATE: 24 March 2017